

PREDGOVOR

Nauka koja se bavi informacijama i obradom podataka naziva se **Informatika**. Informatika je relativno mlada, ali veoma kompleksna naučna disciplina. Ona istražuje strukturu, funkcionisanje, oblikovanje i izgradnju informacionih sistema uz kompjutersku podršku. Pojam informatika pojavljuje se šezdesetih godina prošloga vijeka, a nastao je spajanjem dijelova francuskih riječi **information** i **automatique**. U svojoj suštini informatika je interdisciplinarnog karaktera (integracija na planu koncepta i metoda) autonomnih nauka (logika, matematika, teorija informacija i semiotika, elektronika i dr.). U posljednje vrijeme preovladava mišljenje da je informatika naučna disciplina o informacijama u najširem smislu, a da je primjena kompjutera samo jedna od metoda i tehnika obrade informacija.

Nalazimo se u vremenu svakodnevnih novih komunikaciono-tehničkih i drugih izuma, koji će, kad se u potpunosti razviju i uzajamno povežu s računarima, zaista napraviti "revoluciju" zbog njihovog obima i ukupnog uticaja na promjene u komunikacijama. Komuniciranje postaje mnogo brže, ali se i istovremeno organizuje na potpuno drugačiji i novi način.

Informacione i komunikacione tehnologije kao i sve aktivnosti povezane sa produkcijom i korišćenjem informacija i znanja su za kratko vrijeme stekle status jednog od ključnih pokretača ekonomskog napretka u svijetu. Današnji svjetski standardi definišu da se stepen razvijenosti jedne zemlje mjeri između ostalog i količinom megabajta Internet telekomunikacione infrastrukture koja je dostupna toj zemlji i njenoj dostupnosti krajnjem korisniku. Jedan od uslova razvoja informacionog društva koje UN navodi u svojim programima i analizama jeste i neograničen, jeftin (ili besplatan) pristup brzom globalnoj Internet mreži svakom stanovniku, u svakom domu, u svakoj školi, instituciji i kompaniji.

Razvoj informacione tehnologije značajno određuje razvoj cjelokupnog društva, jer svojim širokim mogućnostima unosi sasvim novu, olakšavajuću dimenziju u čovjekovom djelovanju i otvara vrata kreativnosti i inovacija, koje postaju dragocjeni instrumentarijum za dalji ljudski napredak u nauci i privredi.

Ovladavanje alatima, koje su prije svega konceptualne i bave se određenim temama, pomoći će nam da se služimo informacionim tehnologijama u potpunosti, ili u mjeri koju sami odredimo. Alatkama su intelektualne i dostupne, jer je digitalna

pismenost ovladavanje idejama, a ne rukovanje tastaturom. Digitalna pismenost savremenog čovjeka je sposobnost da se pronađu informacije koje se nalaze na mreži, i da se one koriste. To znanje je neophodno, jer je informatika izrasla od teme za naučnike u širom svijeta rasprostranjen izdavački i istraživački medij, dostupan svakome ko ima kompjuter i mrežu.

Digitalna pismenost se opisuje i kao sposobnost da se shvate i koriste informacije u raznim formatima iz širokog spektra izvora, kada su predstavljene putem kompjutera.

Koncept pismenosti ne odnosi se samo na puku sposobnost čitanja; ona je uvijek označavala sposobnost da se čita sa razumijevanjem. To je osnovni čin spoznaje. Digitalna pismenost na sličan način proširuje granice definicije. To je spoznaja onoga što se vidi na ekranu kompjutera kada koristimo umreženi medij. Ona pred nas postavlja zahtjeve koji su uvijek bili prisutni, mada slabije vidljivi, u analognim medijima kao što su novine i televizija. U isto vrijeme, ona predstavlja novi niz izazova koji od vas zahtijevaju da umreženim kompjuterima pridemo bez predrasuda. Ne samo da moramo ovladati vještinom da pronalazimo, već moramo savladati i vještinu korišćenja onoga što pronademo.

Vještine, koje posjeduju digitalno pismeni, postaju neophodne koliko i vozačka dozvola. Danas su te vještine dodatak našem normalnom načinu života, jer je novina umrežavanja daleko od toga da se istroši. Međutim, velike promjene, koje se u medijima danas dešavaju širom planete, utječu na budućnost u kojoj je digitalna pismenost neophodna. Mogućnost pristupa Internetu proširena je sa prvobitnih istraživačkih laboratorija, koje su omogućavale umrežavanje univerzitetima širom svijeta, na cjelokupnu javnost, čiji se interes neprestano povećava. Internet predstavlja medij koji se najbrže razvijao kroz istoriju.

Upravo zbog navedenih razloga neophodno je upoznati osnovne elemente Informatike. Ova knjiga težište postavlja na tehničko-tehnološki aspekt razvoja informatike.